

[SIMSON, EERSTE BEDRIJF, TEKST]

Eerste handeling, eerste uitkomst

Simson

Hoewel dat ik gevoel mijn sterkt zo groot, en grof,
 dat ik door deze hand versloeg terneer in 't stof
 een leeuw, en driemaal tien, nog duizend mannen wakker,¹
 zo is der vrouwen kracht, (hoe teder en hoe zwakker
 5 zij mogen zijn voor ons) veel starreker, als 't blijkt,
 dewijl dat mijne kracht hier voor een vrouw bezwijkt.
 't Schijnt ik mijn leven heb gesleten in het donker,
 aleeer mijn sterflijk oog aanschouwde 't lief geflonker
 van 't allerbruinst gezicht, ai een te zoeten mond!
 10 De kaakskens rozenrood, d' aantrekkelijkst' die 'k vond,
 met nectars dauw besproeid, de schoonste aller schonen,
 waarin de min om min op 't minnelijkst komt wonen.
 't Gouddradig flonkerhaar, zo zwaddrig krol gekruld,
 'tgeen op zijn Gazareens is vreemd uitheems gehuld,
 15 verbraaft alleen 't gesier van zoveel duiz'd Jodinnen.
 Ha, zonne van mijn ziel! O, smekende vriendinne!
 Uw redenrijke reên, en vriendelijke praat
 betovert mijn verstand. Hoe, Simson? Wel, hoe gaat
 begeert nu voor de reên? Zal lichte liefde binnen
 20 in uw haatdragend hert zijn ruimt, en woonplaats vinnen?
 Om deze vreemde vrouw, zo schoon niet als u dunkt,
 die in uw koude borst weer nieuwe vlam ontvunkt,
 een kwellust, bitterzoet, een weifeloze minne,
 hoe, zal die? Nee, zij zal o nimmermeer verwinne!
 25 Zolang mijn ogen zien (ja of ik niet en kon),
 aanschouwen 't heldre licht van d' heugelijke zon,
 zolang mijn grote kracht vergaan is, noch bezweken,
 zal ik mij aan de macht der Filistijnen wreken.
 Ha Simson! Lastert niet, die liefd en heeft geen schuld.
 30 'Zal ik niet?', zeit ze. 'Nee,' zegt rede, 'gij en zult.'
 Haat ik de Filistijns, wat heb ik haar te haten?
 Mijn schoonste lief, mijn vreugd, hoe kan ik u verlaten?
 Een oogwink, (ach ik ken 't!, ik moet verwonnen zijn)
 van u, vermag op mijn meer als den Filistijn,
 35 hoe listig, schalk, en loos hij zoekt met sterkt of schande,
 om deze grove leên te binden met zijn banden.
 Onlangs² (o snood verraad!) de Gazieteren mij
 beloerden in de poort te Gaza, waar ik bij
 d' ontrouwe Laya lag, om wier liefkozerijen,
 40 (vervloekte hoeren!) toen door uw verraderijen
 was ik bijna beklipt, en met het zweerd verworgd,
 had ik te middernacht - voor list nog laag gezorgd,
 ontwaakt - niet opgestaan, en hief tot spot der vorsten
 stadsdeuren uit de poort, die 'k op mijn schoudren torsten,
 45 en droeg ze opwaarts weg (voor wie ze halen kon,)

tot wonder van mijn kracht, op d' hoogte voor Hebron.
 Mijn liefste Delila!, voogdes van mijn gedachten!
 Beheerster van deez' ziel,³ mijn onverwonen krachten,
 gerekend bij uw macht is klein, ja minder mee
 50 als Soreks edel beek is bij de grote zee.⁴
 Wat zeg ik? Hoe? Zal dan een lichte vrouw aanminnig,
 u door een razernij, van liefde, doen zotzinnig
 vergeten al uw eer, uw staat en uw geval?
 Uw wijdbberucht ontzig? Ha nee, ha nee, mij zal
 55 veeleer de lichte wind van 't oost naar 't westen voeren,
 eer Isr'els richter blijft verzot op deze hoere.
 Hoere? Wat! Schaamt uw tong, dat gij die last'ring smeeet.
 Z' is mij zo lief en waard als ik op aarden weet:
 een vrouwe die haar man bemint in liefde brandig,
 60 gestadig ongeveinsd en *Blijft altijd volstandig*.⁵
 Hola, daar komt mijn zon. Wat wilt ge, schoon godin?

Verschoning⁶

Delila

Achtbare sterke held, wanneer de liefd (of min)
 dijn onverwonen kracht niet in elkander strengden
 en min door weermins vlam uw koude borst en zengden,
 65 onmogelijk waar uw macht (die ieder strekt ten val)
Omnia vincit amor. bedwongen of beheerst. Maar *Liefd verwinnet al*.⁷
 Ja, zelfs den trotsten reus van Gath⁸ of d' Akanieten,
 of 't ruw ontziglijk beeld van Og, der Basanieten
 kroondrager - voor wiens staf en kostle diadem
 70 d' inheemsen zelfs, verbaasd, verschrikten voor zijn stem -,
 of d' Amalekieten ooit in opgeschoten leden,
 vermochten tegens liefd, gelijk de reuzen deden,
 die berg op berg getast, hoog hoopten top op top,
 en krijgden op de Goôn, ja stegen d' hemel op,
 75 - niet lang: hol over bol zij tuimelden ter neder.
 Zo gaat het met de min: hoe kinds, hoe licht, hoe teder
 van kracht, hij wordt begaaid, lichtveerdig, dertel, wuft;
 zo klimt hij niettemin veer boven 't wijs vernuft,
 hij parst het kloek verstand, (door zijn begerlijkheden)
 80 uit oordeels onderzoek en uit de stoel der reden.
 Hoewel, beroemde vorst, en hoofdman der Hebreëen,
 de min uw kracht verkracht, zo ist niet zonder reën,
 dewijl uw reuzenmacht is boven mensvermogen,
 zo wordt de min jaloers, en ziet: door deze ogen
 85 werpt hij zijn bliksem uit, en met zijn toverij,
 zo wil hij dat uw kracht hem onderdanig zij.
 Komt zelfs een Jovem⁹ niet stil uit den hemel sluipen?
 Om steelswijs hier of daar zijn boeltjens te bekruijen?
 Hij laat zijn gulden vreugd, hij laat zijn echtgenoot,
 90 en zoekt de aardse lust in zijn vriendinnenschoot.
 Dies wil ik (of verzoek), o onbedwongen ridder!,
 dat gij mijn liefd geniet, *Getrouw altijd*,¹⁰ ik bidd' er

d' ontziggelijke Goôn, en 's hemels gunst om aan
dat nimmer Simson moet Delila's liefd versmaên.

95 S Ha kracht des mins, helaas, hoe ben ik dus gekluisterd,
dat een verloofder Gods naar vrouwenrede luistert?
Ik, die een Jode ben, een rechter Israëls.¹¹
Wat maakt een dertel wicht, en teedre vrouw mij spels?
Brak ik niet door mijn kracht, twee verse nieuwe strikken?¹²

100 Deed ik bij Lechi niet, naar haren adem snikken,
door 't kinnebakkenbeen eens ezels, duizend man?
Hoe komt 't dat ik mij nu niet verweren kan?
Ha, schoon korallen mond! Ha, overlief geflicker
van 't appelbruin gezicht! Gij tovert zo dat ik 'r

105 gevangen in verstrikt, gebonden en geboeid,
voel dat een slavernij in mijne ziele groeit.
Een will'ge slavernij, gepleegd bij alle zielen,
die met devoot gelaat voor Venus' altaar knielen
en offren al haar gunst, haar leven, eer, en trouw,

110 aan minnens schoonste beeld, en liefbekoosde vrouw.
Delila, mijn voogdes, mijn jeugds prieel, mijn schone,
mijn eigen zielenziel, mijn voorhoofds purper krone,
mijn gulden hemelzon, mijn lieve morgenstond,
mijn levens eigen kracht, dit 's eerste trouwverbond.¹³

115 Geeft mij uw witte hand, 'k zweer bij mijn eigen leven,
'k en zal u nimmermeer verlaten, noch begeven.
Eer zal de Grote Zee verbreken uit haar wal
en staan gelijk 't Rô Meer in karmozijn kristal,
eer zal de avondster Vrouw Cypria¹⁴ haar borgen,

120 eer zal de zwarte nacht verzwelgen dag en morgen,
eer ik u, lief, begeef, gelijk ik heb gezeid,
door wanlust, ontrouw, list, of door nieuwplichtigheid.
Ach liefste!, ach mijn troost!

D
S Mijn hoop.
D Mijn uitverkoren,
'k heb 't alles met uw min.

S 'k Waar' zonder u verloren,
125 hertbuigster, rode roos, 't zoet wezens minn'lijkheid,
bij d' aangeboren deugd van uwe achtbaarheid,
trotseert de minne zelf, die kwalijk om beteuglen,
g' ontwapent, en berooft, van boge, pijl en vleuglen,
zodat het teedre wicht, verwonnen, niet een stip

130 verplaatst, maar hangt u aan, g'lijk aan 't gevleugeld schip
het visken Remora,¹⁵ in 't dolle meers rumoeren,
de wouwestaart - 't schips stuur - verhindert te verroeren.
Ach schip! Ik ben uw stand verg'leken: ziet, ik zeil,
en een Remora komt, mijn zielenbands onheil,

135 en stut mijn in het meer, en murmurende golgen,
dat ik verloofder Gods, vermag in 't minst te volgen,
de rechters die voorheen geharnast en gepluimd,
deugdgerig naar de eer, door Mars¹⁶ zijn weggeruimd.
Ach minne! Laas, hoe vast ben ik in u gewikkeld:

140 de eer raadt af de liefd, de liefd nochtans die prikkelt.
Mevrouwe, ai vertrekt, laat mij een weinig hier.

[Delila gaat haar huis in]

Simson, bedenkt u wel, koop geen berouw te dier.
Laat nimmer geile min beroemde krachten boeien,¹⁷
laat nimmer 't brandend hart, kwelvoedend blaakrig gloeien,
145 dat dijn ontzigtlijk licht na 't vals gegluur der min
door lodderzoete spijs der schilderschoon vriendin,
- 't lokaas der Filistijns, d' ontmanster van de mannen - ,
de waifle tovertrek, uit zielskristal verbannen
'tgeen dronken, vol en buis in hare schoonheid weidt,
150 en d' opgetogen geest schijnlekk're vreugd toezeit.
En handen oversterk, die met der ijl en vaarde
verbraken leeuwenmuil,¹⁸ en maaiden op de aarde
de oudberuchte roem, een gesel der Hebreëen,
zoekt gij maar uwe lust bij deze vrouw alleen?
155 Is mijne schakelmin te vierig, niet om blussen,
zoek ik dan anders niet dan Delida te kussen?
Blijf ik in liefd' verzot, deez' schone steeds omvat,
zo is mijn macht gezwakt, mijn sterkt heb ik gehad.
Is schoonheids hemelbeeld, geroemed en wijdluftig,
160 geen eigenschap des ziels, die levendig vernuftig
een raren ommetrek of andre wereld bootst?¹⁹
Wat mint, Manoachs zoon, de schoonheid allersnoodst,
heildeugdeloos gepronkt, ontsierd van schonigheden,
veel eerder, d' wijl de min door waanschoon wordt bestreden;
165 gelijk een snode weerd, of deugdeloze vrouw,
een schoon geschilderd huis, of metselkunst gebouw
bewonet, koopt, oft huurt, zo zal men dikwijls binnen
in 't opgesmukte rif een snode ziele vinnen.
Sarai,²⁰ gij waart schoon, maar schoner nog gezield,
170 oudmoeder, laas, hoe zijn uw zusters zo vernield?
Delida keur ik vals 't naturelijk blanketten.
Strij ik tegen de liefd, haar macht, voogdij en wetten?
Ach schone, ik en kan! Hoe kondt gij niet? Gij kon 't.
Ach liefste lief!, ai zwijgt, ha overzoeten mond!
175 Hoe is mijn sterkte, laas, hoe is die nu verwonnen!
Hoe is die nu geveld door deez' begaafde zonne!,
die met haar lief gezicht, en overpreuts gelaat,
nabootset of beschaamt den rozen dageraad,
dat zelfs (gelijk men waant) de lichte Venus²¹ daalde;
180 'k acht dat ze, lief, haar glans en schoonheid van u haalde.
Wat raas ik wederom? Wat speelt mij in de zin?
Zoudt gij, o aardse vrouw! en altaarwaard sanctin,
ai tweede Pandora,²² liefds schoonheid t' hemel heffen,
en met dijn mindre deugd Vrouw Cypria vertreffen?
185 Ist wonder dan, helaas, dat gij een Simson dwingt?
Ist wonder dat mijn tong u lof en Hymnus²³ zingt?
Diegeen die nooit verschrikt en werd door staal of wapen?
Ist wonder dat die zoekt in uwen schoot t' ontslapen?

Een die uw bondgenoots, uw vrienden en geslacht,
 190 gelijk de preutse leeuw de schalke vossen acht;
 ofschoon hun groots gemoed naar d' hemel schijnt te steigren,²⁴
 'k verleer hun evenwel mijn echtvrouw te weigren,
 'k verleer hun streng gebiën, en wreevle dwang der Joôn,
 'k verleer hun valse list op Manoachs een'gen zoon.
 195 Wat wil ik, wat zoek ik, verrukte zotte slave,
 dan mijn verkregen roem en glorie te begraven!
 Demp ik niet al mijn eer, waar mij d' Heer mee vereert,
 wanneer een zwakke vrouwe mijn sterkte overheert,
 wanneer een lief gezicht kan Simson zo betoovren,
 200 dat hij door 't zacht geweld ken winnen noch veroovren.
 Vervloekte toverij, hoe ben ik dus vermand!
 Is minnens teedre kracht dan vromer als mijn hand?
 Is 't zoet beveinsd gesmeek met biggeltraêngebeden
 mogender als 't vermeug van mijne grove leden?
 205 Nee, geenszins, noch de min, noch haar liefkozerij,
 noch duivels snode list, gewelds verraderij,
 zal (hoop ik) Simson niet begoochlen noch begekken,
 noch trouweloze trouw zijn zuivre ziel bevlekken.
 Helaas, wat zijn mijn reën gelijk de lichte wind.
 210 Daar zingt de tovervrouw die mijne ziel bemint.
 Daar speelt haar witte hand, 't gemoed wordt mij veranderd,
 liefd' noodt, hertsvoeten gaan, waar lust en leven wandert.

[LIED nr. 1 (afbeelding melodie)]

Delila speelt binnen en zingt dit lied:²⁵

O glorierijke zon!,
 die ooit mijn zieltje won,
 215 wanneer uw min verwon mijn hert,
 wiens sterkte zelfs een Mars uittart.
 Al dijne gulle wraak,
 waarnaar 'k wel duiz'dwerf wens en haak,
 is 't erven
 220 't verwerven
 den min waarin ik heuglijk mij vermaak.

De wrake is de min
 tot uw waarde vriendin,
 om d' eerste bruid die, laas, ontzield
 225 is, door het hongurig vuur vernield.
 Dies gij de stouten drukt,
 de wreev'len schild en boog ontruikt,
 o Joden!,
 de Goden
 230 zien dat u alles naar uw wens gelukt.

Lof, wonderlijke held,
 o vroomste van het veld!

235 Geniet al uwe vreugd en rust,
uw Delila vrij liefst en kust,
dijn zoete wraak voldoet,
uw lust met grage lusten boet.
De vorsten
die dorsten
al te vergeefs naar eêlgeboren bloed.

[Delila spreekt]

240 Nu liefde krijgt, waarmee gij wekt
de vroomste aller helden,
wiens hert en ziele naar u trekt,
wanlust uw minne zelden.

[Simson gaat af; het Filistijnse koor komt op]

[LIED nr. 2 (afbeelding melodie)]

Koren, eerste rei: Rei der Filistijnen

245 Hoe lange zal ons macht ontbreken
om ons eenmaal nog te wreken
aan een onverwonnen Jood?
Filistijnse docht'ren zuchten,
want zo wie er hoopt, wij duchten
zijne sterkt is t' overgroot.

250 Asklonitse maagden reiet,²⁶
gij Gaditse joffren schreiet,
dijnen hogen roem die smalt.
D' helden die de wereld schrikten,
die voor genen vijand wrikten,
255 ziet men dat hun moed ontvalt.

Sorek met uw zilv'ren stromen²⁷
ruist vrij onder d' wilgenbomen,
nemet al onz' traantjes mee;
heldre vlooden, schudt uw biezen,
260 dat wij al onz' druk verliezen
aan de Middellandse Zee.

Treurig ziet men d' hoofden hangen,
nat bepereld zijn de wangen,
't hart is vol met spijt gevuld.
265 Israëlieten, harde Joden,
ziet, wij zweren 't bij de Goden
dat g' ons leed nog boeten zult.

Veeleer zal de kloot der zonne
nauw tien graden lopen kunnen
op een uitgestrengen dag,
270 't zilverlicht der kromme mane
bergt haar schaûw in de Jordane²⁸

eer 't onz' God gehengen mag,
 dat ons offren, bidden, smeken,
 275 ja, al 't heilig vier ontsteken,
 voor hem gelden zou als niet.
 Nee, zo wie de Goden eren
 en wie hulp van hen begeren
 ziet men dat hun wil geschiedt.
 280 Leert, o vorsten!, dat de listen²⁹
 die ooit vrouwenherten wisten,
 worden door de wraak bedacht,
 gevoed door lust naar rode schijven.
 't Geld kan wonder veel bedrijven,
 285 o, 't goud heeft te groten kracht!

Eerste handeling, tweede uitkomst

De vorsten Thoy, Ahusath, Sobab, Rehob, Phicol

Tho Manhafte Filistijns, beruchte strijdbaar mannen,
 beroemde roem des eeuws, bedwingers der tirannen,
 die om uw groot ontzig en 's lichaams grove macht,
 van ieder wordt gevruucht, van ieder wordt geacht,
 290 zo wijd den aardenkreits nu kenbaar is bevonden,
 en d' rauwlangarmde zee des werelds wijde ronden
 bevat als in een kloot, zo wijd, zeg ik, zo ver
 bralt dijne heerlijkheid en martiaalse ster.
 M' hoort, bij 't gebergt Seïr, en Sichors beek in 't zuiden,³⁰
 295 naar 't noord Antiliban, dijn gloriënaam weerluiden,
 in 't west de Middelsee, bij d' oost Celo- Syrier
 begrenzen Palestijn. O, vorsten, waarom hier
 geroemd, genoemd, verhaald, 't land of de macht der reuzen,
 als dwang, ontzig, list, kracht vermag de starkt te kneuzen,
 300 de sterkt en wondre kracht, o wrevelig verdriet,
 van een Monoachs zoon, een zeegebuur Daniet!³¹
 Zijn wonderlijk geboort Thimniter wil vervloeken,³²
 wiens ziel nu mag in d' hel een ruimt en woonplaats zoeken.
 O Simson! 't Vossenvuur dat g' in ons koren zand,
 305 waarmee gij d' aren zengt, en d' olijfbomen brandt,
 de wijngaardbergen schendt, verschuldd' door uwe zonden,
 dat dijn schoonvader werd door 't gulle vier verslonden.
 Fij, schand, als ik bedenk hoe deez' vervloekte Jood
 ons vorsten heeft getergd, en krijgers heeft gedood!
 310 De vierkleën driemaal tien door 't raadselraën verwonderd,³³
 hij t' Ask'lon roofd', en nam, van doden die hij plonderd',
 verslagen, en verworgd, alleen door zijne hand,
 wat 's dertigduizend man bij Lechi? Hij vermant,
 ja slaat z' en werpt ze neer. O wonderlijk verwinnen,
 315 met 't kinnebakkenbeen van ener ezeline!
 Ha Filistijnse roe, die schoudren, lendnen slaat,

die d' nieuwe strikken breekt gelijk een vlassen draad,
 die op uw schoudren torst de poorten der Gazieten,
 'k acht dat Alcmena zoon³⁴ moet van uw sterkt verschieten,
 320 die 't koninklijke dier door zijne kracht ontzielt,
 maar gij hebt insgelijks een jonge leeuw vernield.
 Draagt Atlas³⁵ dat gij kucht den hemel op uw schoudren,
 help Hercules voor een wijl, tenminste zijn 't vooroudren
 van u, o trotsen held, die met onz' krachten spot,
 325 al waarder Jupijn zelf, of een vermensten God.
 Ahusath, zegt mij eens, wat dunkt u van dien reuze?
Ah Hij heeft nochtans, mijn Heer, maar d' adem in zijn neuze.
Re En hoe grof dat hij is, of hoe ontziglijk sterk,
 't is maar een sterflijk dier, zijn doen is mensenwerk.
 330 **So** 't Is hoe 't is ofte niet, hij doet onglooflijk wonder.
Phi Hij heeft niets uitgerecht of 't is nog niet bijzonder.
Tho De aarde die verschrikt, en wondert van zijn daad.
Re Omdat hij duizend man met 't ezelsbeen verslaat.
So Hij breekt 't gevlimde staal, hij wederkaatst de pijlen.
 335 **Tho** Stadsdeuren neemt hij weg en draagt ze wel vijf mijlen.
So Hij wort der leeuwen muil g'lijk oft een hinde was.
Tho 'k Weet niet dat 'k hoorde ooit, of van een starker las.
Phi Wij moeten 't zij met kracht, of listen zonderlingen,
 deez' onbedwongen Jood vermennen of bedwingen.
 340 **Re** Tot list daar 'n is geen hoop, tot sterkt daar 'n is geen raad.
So Zo zeg ik dat hij dan met toverij omgaat.
Phi Hij moet een helse geest tot zijne hulp bewegen.
Ah Ik meen dat zijne kracht is ergens in gelegen.
Tho Dat heeft mij, nu gij 't waant, steeds in den zin gespeeld.
 345 **Phi** Hij is nu, zo ik hoor, verzot op 't schoonste beeld
 'tgeen ooit de aarde droeg, een Gazareense vrouwe.
Ah Ist Delila? 'k Geloof die min zal hem berouwen.
Re Die hoer die is te slim, zij brengt hem nog ten val.
So 'k Acht dat hij, snô genoeg, hem daarvoor hoeden zal.
 350 **Tho** Hij wacht hem zo hij wil: de min doet hem verdwazen.
Phi De min, de blinde min doet d' allerwijste razen.
Re Zo hij hem gans en gaar maar in de min vertrouwt.
Ah De min vergekt, liefd wint, hoe sterk dat hij hem houdt.
So De liefd of min vermag maar Simson niet te kluistren.
 355 **Tho** Nu vorsten, hoort mij eens, wilt naar mijn rede luistren.
 Waar kracht noch sterkt en helpt, daar moet men wijslijk raên,
 en kiezen 't beste kwaad van twee geschapen kwaên.
 Simson, zo ieder weet, is met geen kracht te winnen.
 Nu, dan gebreekt 'er list, hij is geneigd tot minnen.
 360 De min is schalk genoeg, 't is ieder wel bewist,
 En dubbel snô deurtrapt in waiflerij, en list:
 bemint hij Delila, 't is een de snoodste vrouwe,
 't is een de argste prooi die 'k immer zou betrouwen.
 Vertrouwt hij dan degeen met hart, gemoed, en zin,
 365 die hij met waarheid noemt zijn zoete vijandin,
 zij smeekt hem zo zij wil (ach, mocht ik d' waarheid raden)

dat z' hem nog op het leest zal leevren en verraden.
 En of z' onwillig was, doordien z' hem in 't geweld
 van min houdt: ziet, zo zal 't rô vals verleiend' geld,
 370 'tgeen wij naar vorstenpracht (als bij manier van spreken)
Pecunia haar bieden, d' ogen doen zij schemeren of breken,
obediunt herts-loktrek-'s werelds-ziel, en 't onvermoeid gewin,
omnia. ja, d' onverzade lust, de ronde muntgodin,
Ecc. 10:19 dat 's 't albegeerde geld, waarmee dat w' haar bedwingen.
 375 Ik voor mijn eigen hoofd geef duiz'dwerf zilverlingen,
 en nog eens tienmaal tien, in gangbaar keur gemunt.³⁶
 Ist dat z' hem maar verraadt.

So Mijn heren, ziet gij kunt,
 al was hij al gestrikt, gebonden, en geketend,
 zo 'n helpet. 't Is al niets, 't is ons bekend, wij weten 't.

380 Ah Al weten wij 't, nochtans zo dunkt mij 't nodig' geld,
 oft 't zilver d' rechte vondst die 't harte buigt en helt
 op 't allerbest te zijn, waardoor dat 't kind de vader,
 de vader 't kind verraadt, geen ding en is er kwader.
So 't Zij z' is hem lief of leed, hun reden zijn gemeen.

385 Re Mijn heer, des penninks klank verdooft doch alle reên.
Ah Geen slot oft sterkt zo vast, of 't geld en doet ontsluiten.
Tho 't Geld brengt de mens in d' hel, en 't blijft 'r zelve buiten.
 De geld- of gouddorst is doch nimmermeer verzaad.

Phi En 't allersterkst metaal tot smadelijk verraad,
 390 dat 's 't bleke ronde geld; terecht met waarheid durven
 wij zeggen: daarom ist zo dood, wit, en versturven,
 omdat men 't lagen leit, en 't zelve doet 't weer.

So Is ons al zulk verraad ook lof genoeg of eer?
Tho 't Is eer, 't zij hoe 't ook is, zijn vijand maar te krenken,
 395 waar kracht of macht en baat, daar moet men maar gedenken,
 (ofschoon een eerlijk hert wat prikkelt oft ontheugt)
 te maken van de nood een fluks gepijnde deugd.

Re Ik râ dan deze deugd terstond in 't werk te stellen.
Phi En deze deugd volbrocht, haar dan het geld te tellen,
 400 te weten, iedereen zoveel heer Thoy looft.

Tho Als duiz'd en honderd stuks, voor ieder, hoofd voor hoofd.
Ah Eenieder wil zijn eer met list en woeker winnen.
Tho Delila zij bekoord; kom, treden wij naar binnen.

Eerste handeling, derde uitkomst

Delila, Simson

D De min verheugt met ons, met een te lieve lach;
 405 Delila door uw liefd haar g'lukkig noemen mag.

S De onversaagde borst die 'k eertijds in 't geschemel,
 door 's vijands ijs'ren heer heb vromelijk gewaagd,
 't stout herte 'tgeen mij nooit verbluft was oft versaagd
 wordt moediglijk bestormd door 't schoonste van den hemel.

410 Deez' wapenlozen arm, deez' bindeloze handen,
 deez' zwakkeloze leên, en dit ontziglijk licht,

nu voor een vreemde vrouw, een Filistijnse, zwicht,
 die mij verstrikt en bindt door liefdes zachte banden.
 Geen Asklonitse macht,³⁷ geen Gazareense vorsten,
 415 geen Ekronieters zwaard, noch Asdodieters heer,
 noch geen reuze van Gath met zijn weefboomse speer,
 die over mijne kracht hun sterkte roemen dorsten,
 maar een zo teedre vrouw die heeft mijn ziel gestrengeld,
 die heeft mijn kracht geboeid. 't Zij waar ik ga of sta,
 420 'k roem voor verwinnares mijn liefste Delila,
 waarnaar dat al mijn lust, mijn hert en leven hengelt,
 die Simson d' Nazareen, de hoofdman der Hebreewen,³⁸
 bezint, en niet alleen voor u, prinses,, en boogt,³⁹
 maar die zijn enig heil in u voogdes,, en oogt,
 425 die uw roemrijke roem, roemt wijder als de eeuw.
 De eeuwen zijn geteld, in jaren afgerekend,
 de eeuwen van 't begin zijn durig voort tot niet,
 maar uw deurvied' glans van overschoonheid m' ziet
 van d' een tot d' ander eeuw in staalpampier getekend.⁴⁰
 430 Daar leest, daar leest men in hoe dat een Gazareense,
 een Soreks edelvrouw de wereld overruft,
 de schoonste die men zag naar menselijk vernuft,
 die Simson had bemind, al was 't een Filisteense.
D Mij wondert liefste lief, geboren beelt'nis schoon
 435 tot heersen door uw kracht d' Hebreewen of de Joôn,
 dat gij mijn vrienden schrik en haat zijt t' aller uren,
 en d' overpreutste dwang van alle mijn geburen.
 En onderwijl de min, 't zij door haar mommerij,
 of door een ander list, die schakelt u aan mij,
 440 ja, zo diep als de haat mag wortlen in uw benen,
 nog verder doet de min onz' herten t'saam verenen.
 Gij haat, ik ken 't, maar wie? Mijn ouders, vrienden, broers?
 De haat wordt op de min, de min op d' haat jaloers.
 d' Haat die wil de min, de min wil d' haat veranderen,
 445 of laten z' ondereen geketend aan malkandren,
 en zolang als uw licht de vier'gen zonnekloot
 ziet lopen door de lucht, zweert gij mijn vrienden dood.
 Mijn vrienden, zijn ze niet uw erfhaatse vijanden,
 omdat z' uw eerste lief door 't vuur deden verbranden?
 450 Maar niettemin, o vorst, en ridders kapitein,
 o allerbraafste held, die zegerijk 't groen plein
 bezaait, en bloedig dekt Vrouw Terra's wijde schoot,, ziet,
 met naneefs van mijn bloed, wanneer gij hun maar 't hood,, biedt.
 Hoewel geen haat hoe groot (hoop ik) vermag te blussen,
 455 (al waar' 't dat Atropos⁴¹ kwam aan mijn lippen kussen)
 de min, d' oprechte min, met een zielhonger graag,
 die 'k u mijn heer, mijn lief, en allervroomste draag.
S En zo zal 't insgelijks, schoon joffrouw, mijn beminde,
 van nu te gener tijd door ontrouw anders vinde,
 460 't vertrouwen van uw hoop. Aleer 'k uw minne schort,
 de Hemel nimmer gunst of rijke heil en stort

op mij. Hoewel 'k een Jood, Hebree, of een Danieter
 voor Gode ben, en blijf: Delila, zegt mij, liet er
 uw Simson eerstmaal eerst Thimneters dochter om?
 465 Al haat ik d' Filistijns tot in mijn ouderdom,
 al most den derden voet mij sterken, (zo te spreken)
 zal ik mij aan de smaad der Filistijnen wreken,
 hoewel ik, o prinses!, mijn liefste toeverlaat,
 dijn waardigheid veracht, versmâ, verwerp noch haat.
 470 Veel eerder zal de zon tien graden t'rugwaarts keren,
 of onberoerlijk zijn 't celester met zijn sferen.
 Veel eerder zal de maan haar zilververve wit,
 veranderen in 't couleur van 't zwarte bruine git.
 En d' allerkleinste star, die zal voor onze ogen,
 475 veel groter als de gloob' zich tintlende vertogen,
 eer ik mijn zoete min verander of verkeer.
 't Waar' door uw eigen schuld.

D Dat's nimmer, waarde heer.
 Delila zij getrouw, uw zielenzons vriendinne.
S Wie deugd en eer bemint, die zal met reden minnen.

Eerste handeling, vierde uitkomst

De vorsten, Delila

480 **Tho** Mevrouw, die vermeugt alleen wanneer gij lacht,
 veel meerder als wij doen met onze grove kracht,
 die met uw lief gezicht hoe lodderlijk, en teder,
 kondt bliksemen de starkt van al d' Hebreeën ter neder,
 o, wonderlijke kracht! Jupijn, versuft, die zit
 485 en wondert van uw min. Hoe, zegt hij, hoe zal dit
 onaardig hoerenkind, deez' aterling en basterd,
 mijn godheid vieren niet? Wie? Wie ist die mij lastert?
 Wie puft mijn sterke zoons, de trotse Filistijns?
 Wie schimpt met mijne macht, waar ik hovaardig mijns
 490 niet hoef voor mens, of Goôn, te prijzen of te roemen?
 Ik, die elks heil bewerk, of vrij keur mag verdoemen.
 Ik, die al lang genoeg de gaile boeverij
 van Simson heb gezien, gaat henen, zegt heur vrij
 die 'k waardig heb gemaakt, de Fenix aller vrouwen,⁴²
 495 dat ze haar eer betracht, en brengt vrij in 't benauwen
 - door vlaierij, of list, of valse smekerij -
 wie mijne krachten schendt. Gaat, zegt haar dit voor mij,
 dit 's 't goddelijk geheim, 't orakel van de Goôn,, ziet,
 dat gij, o Delila! dewijl 't uit reên en nood,, schiet,
 500 uw vijand krenken meugt, d' onwinnelijken Hebree,
 uw Simson, 't zij hoe lief.

D Dit 's al te wreden beê.
 Ik ken 't, o Filistijns!, ik ken 't, o grote vorsten!
 'k Heb van mijn jonkheid aan, zelfs van mijn moeders borsten
 d' Hebreeën met haat gehaat, en goddeloos veracht
 505 in godsdienst wijs en doen, geboorte en geslacht.

'k Haat met u al de Joôn, de vreemders, d' een met andren.
 En nimmer moet mijn haat vermindren noch verandren.
 Maar hoe? Deez' groten vorst, en onbedwongen held,
 die d' aardse macht verwint, die 't Asklonitse veld⁴³
 510 en Lechi's dorre plein, zwartbloedig met zijn handen
 door 't zielenloos geremt' bedekt en laaft hun zanden,
 daarbij een die in min zo trouw als liefd mij zweert
 dat hij geen ander vrouw als Delila begeert.
 Hoe zoud ik, Filistijns, dien man verraden kunnen,
 515 die door zijn lieve reên mijn ziel gans heeft verwonnen?
Ah Is 't reên, mevrouw, dat gij uw vijand lieft of smeekt?
Phi Is 't reên of schijn van reên dat gij u niet en wreekt
So aan die uw vrienden slaat, en treedt hun roem met voeten?
Re Aan die wiens haatgier lust zijn smaad aan ons te boeten?
 520 **Tho** O Filistijnse vrouw, zijt gij van 't Godenzaad,
 verwilligt onze beê tot 't vorderlijk verraad!
So De Goôn gebieden u, de vorsten die bekoren
 dijn waangestrikte trouw.
D Ach was ik nooit geboren!
 Helaas, ach Delila!,⁴⁴ was dijne levenslamp
 525 verwasemd met de lucht, en dat g' Elisa kamp,
 't zielvreugdig groene veld, rampzalige ontrouwe,
 of Pluto's zwarte rijk en hoofde te aanschouwen.
 Verraên mijn eigen hartsontwijfelijke voogd!
 Die anders gene zon oft kristallijn beoogt
 530 (waarin verliefd' de geest, ziet hippelen en weemlen
 zijn ziel) als in mijn licht. O Goôn!, die boven d' heemlen
 uw zetels grondt en vest, en d' aard uw voetbank noemt,⁴⁵
 gij schrikt voor 't snô verraad, 't is ontrouw die gij doemt,
 en wilt gij nu, Jupijn, uw g'rechtigheid verwandlen?
 535 Zo straf ik al uw doen, 'k verwerp uw weiflig handlen.
Phi Mevrouw, en lastert niet de Goôn, natuur en 't bloed;
 de godsdienst, leer, en wet raên dat g' onz' wil voldoet.
Re Is 't niet een vrome daad zijn vijand t' overromplen?
 Te haten die ons haat, de wreev'le te doen stromplen?
 540 **So** Te wreken die hem wreekt? Te binden die ons band?
Ah Die met ons bloed vermaakt 't schraal grazeloze land?
Tho Die 't Filistijnse rot vernielt, en breekt hun strikken?
Re Die g'lijk met leeuwenkracht een jonge leeuw doet stikken?
Phi Waar geen macht voor bestaat, waar list en sterkte zwicht,
 545 waar gij alleen verwint met uw gespiegeld licht.⁴⁶
Tho Daar moet men, let hierop, geen krachten meer verspillen.
D Wat 's 'tgene dat gij wilt, laat horen eens uw willen:
 is 't loffelijk? 'k En sta noch tegen Goôn, noch u,
 noch wet, noch rede op.
Tho Godinne, ziet! Als nu
 550 wij t' einden raad en macht zijn strijdende gekomen,
 zo hebben w' onder ons dit bij der hand genomen.
 Simson die u bemint (tenminste zo hij 't veinst),
 't is bij ons wel verzind, of duiz'dmaal overpeinsd,

555 en heeft nog zulken kracht van Goôn, of van hun zegen,
 of ziet ('t zij 't ga hoe 't wil) z' is ergens in gelegen.
 D' een waant dat all' zijn kracht door Pluto's razernij,⁴⁷
 of door een vreemd bezweer van helse toverij
 allenelijk bestaat, of dat hij heeft gekregen
 560 een God, of Goôn tot hulp, door wiens kracht allerwegen
 hij zeen'w en nieren sterkt, want 't is onmooglijk, niet.
 Daar is, daar is, mevrouw, iets vreemds of wonders, ziet
 ('t zij 't is of 't is zo niet) waarmee d' Hebreeuwse dwinger
 bestrijdt of overwint als waar' hij Godes vinger.
 De reên heeft al 't vernuft uit d' hersenen geput,
 565 daar 'n is noch raad, noch hoop, list. Krijg is zonder nut,
 tenzij uw eêl verstand, o keurvrouw, wil verwinnen
 deez' Simson, die gij kondt besmeken door uw minnen,
 door errenstig verzoek, met liefelijke reên,
 door uwe vriend'lijkheid, of biggeltraên gebeên.
 570 Zo lang, zo hoog en dier, dat hij u zegt bijzonder
 't geheim van zijne starkt, en wonder boven wonder.

Verschoninge

Hilla, een kamernier

H Juffrouw.

D Wat ist?

H Mijnheer die komt daar in.

Hij vraagt naar u.

D Vorsten, uw vriendin
 komt metter ijl weerom.

[Delila gaat weg]

Tho 't Is hoop ik al geklonken.

575 **So** En is ze niet te buis, door Venus' minne dronken.

Ah Dat ons de snode hoer bedrieglijk ook verried!
 Zegt Hilla, weet d' Hebreë van onze komste niet?

H In 't minste niet mijn heer. Zo haast begon te dagen
 als huden, of hij ging de wilde harten jagen.

580 **Re** Ha jager van de Goôn! Ontziggelijke romp,
 de harten zijn versaagd, 't vernuft is duft en stomp,
 de krachten zijn gezwakt, de hoornen zijn gebroken,
 en nog en zien w' ons niet voor al ons leed gewroken.

Tho 't Is d' allerbeste vondst die ieder sterkste houdt:
 585 vrouwenlist die verwint.

Phi Beloven w' haar het goud.

So 't Rô goud (of 't ronde geld) daar wordt ze door gebogen,
 't geld is een tovenaar, 't begoochelt 's mensen ogen.

Tho De min die komt door 't geld, door 't geld zij weer vergaat,
 om 't geld en acht men eer, noch list, noch snô verraad.

590 **Ah** O grote kracht des gouds! Vervloekte gulden mijnen
 zo m' u ten kwaden bruikt, met arbeid, moeit' en pijnen,
 doorgraaft men d' aard', en vorst in uw zeênaad'ren, die
 'k als uitgeput, nu hol, door gulle goudorst zie.
 Is 't daarom dat, o mens!, uw lust is onverzaadijk,

595 't zij tot een loflijk werk, of tot een daad verraadlijk,
verhaatse schelmerij was nooit zo groot, noch grof,
zij wordt door u gewaagd.

[Delila komt terug]

D Hilla, gaat binnen, of
uw heer ontwaakte, roept, past vorder op uw dingen.

[Hilla verdwijnt]

Tho Delila, ziet vooreerst elfhonderd zilverlingen
600 in koninklijk gewicht, wordt vijfmaal u geteld,
zo gij door uwe list verradet dezen held,
dien rover die vernielt dien monsterlijken reuze,
dien dwinger dwingt door min, en geeft ons maar de leuze,
605 zo haast wanneer u dunkt dat hij u heeft gezeid
waarin dat zijne kracht en grote sterkte leit.

D Zal dan de liefste vrouw haar liefste lief verraden?

Tho Zal dan de minnaarshand beroemen zijne daden,
dat hij verslaat, en schendt, ja zengt den korenoogst?⁴⁸

So Die in uw magenbloed vindt wraaklust, smaak en troost,
610 die 't al aan stukken rukt, die niet en is te binden?

Ah Die 't maar voor weispel acht 't vernielen van uw vrinden.

Re Die onze steên bespot, als hij poortsdeuren vat,
en draagt ze, eer hij zet, op d' hoogt' van Hebrons stad.

Phi Mevrouw, g' hebt meer als reên ons en uzelf te wreken.

[Delila bij zichzelf]

615 **D** De liefde parst en dringt, de rede bidt te spreken.
Ik ben gelijk een vuur 'tgeen smokig smoelt, en smuikt
eer 't in de ruime locht zijn grote kracht gebruikt.
Ik maak 't hoe ik 't wil; 'k heb, laas, de wolf bij d' oren,
de wanhoop schrikt en vreest, ach wat komt mij te voren!
620 Ik ben gelijk een maagd die 't zoet ja-woordjen veinst,
hoewel zij 't anders wil, en duiz'dmaal anders peinst.
Wat is u, Delila, dat gij zo lange zemelt?
Wat futselt uwen zin, kleeft uw tong aan 't gehemelt?
Uw harte welt en zwelt, uw borst is volgepropt,
625 is 't voor uw dove oor niet lang genoeg geklopt?
Dien wonderaar ons eeuws!, dien dwingelanden temmer!,
uit goud en wraaklusts haat!

[Delila wendt zich weer tot de vorsten]

Nu vorsten, ziet, ik stem 'er
verwonnen door u, eer gewilliglijken in.
De godsdienst, 't bloed en wet, die boeien trouw en min.

[bij zichzelf]

630 Bedenkt u, Delila, bedenkt uw eed en trouwe,
onzalig is uw daad! O wank'le valse vrouwe!,
dat gij met zulk verraad uw naam en eer bekladt,
gij hebt nooit liever lief, of waarder min gehad.

Tho Hoe vrouw, zal d' eigenliefd nog gelden, of vermeugen?

635 **Ah** Zal dan den Filistijn niet in zijn val verheugen?

Re Zal nimmer 't Godenzaad zich eenmaal zien verlost?

Zo vloekt men dag en uur dat men u bidden most.

So Dien kostle diamant ontvangt, tot gift, in teken
 dat gij uw eigen bloed laat van geen wraak versteken.
 640 **Phi** Deez' keten neemt en draagt, 'k vereis ze nimmermeer.
D Nu heren, gaat in rust, 'k beloof u, ziet ik zweer,
 zoveel als mijn vernuft kan list en rede vinden,
 verneem ik zijne kracht, hoe men hem best kan binden.
 645 Weest vlijtig op uw wacht, loert listig op uw stuk,
 beveelt mij voorts de zaak.
Tho Jupijn geeft ons 't geluk,
 dat wij door uwe list hem eindelijkken mogen
 zien tot onz' hartenwuns gevangen en bedrogen.

[Allen gaan af; het Joodse koor komt op]

[LIED nr. 3; geen melodie]

Koren, tweede Reie: Israëlieten

650 d' Oppervoogd van al de Joodse,
 die onlangs verwon de grootse,
 die onlangs de roemers dwong,
 en den lof Jehova's zong,
 wiens geslacht naar Gode luistert,
 die zit nu door min gekluisterd.
 655 Helaas bedrogen vorst, door minnens toverije,
 hoe zoekt men onzen val? Hoe staat men naar onz' ramp?
 De schijnliefd haat uw ziel, z' is uit tot uwen schamp,
 zij rooft uw grote kracht door hare vleierije.
 Vervloekt is hoerenlist, door gaile hoererijen.
 Verblinden dwazen held! Ontschaakt men dijne kroon,
 660 verloofder Godes? Ziet op, Monoachs zoon,
 uw leven spilt gij weg in zotte slavernije.
 665 O gij landen!, die na dezen
 moget dezen handel lezen,
 een geschied'nis overoud,
 dijnen vijand niet vertrouwt:
 geen wit ken den Moorman dekken,
 noch den luipaard zijne plekken.
 670 Gelijk de roest vermag het ijzer te verteren,
 gelijk de wrede wolf het schaapje zoekt te sluik,
 zo zoekt, vermag, en kan oogschijnlijk 't gebruik
 van afgesloofde macht der wrevelder heren
 't ontginnen uwes staats, door 't goddeloos bezweren
 van zachte minnerust of zielverleidend' goud.
 675 Vrij' volk'ren dezès eeuw, die Delila aanschouwt,
 wilt uit dit treurig spel een gulden lesse leren.

Wie met Simson is verbonden
 om zijn Heiland vrij van zonden

680 als een ware Nazareen
 kuis te lieven, die mag geen
 vreemde valse min begeren,
 noch zijn hoofd te laten scheren.

685 Wel die hun voor 't bedrog der lozer hoeren wachten,
 wel die 't land om geen goud verradet of bedriegt,
 wel die in vrede waakt, waar list in slape wiegt
 de grootste macht van 't land, die 't sterkste zijn te achten.
 De blinde dwazen held ontsteelt men al zijn krachten,
 wanneer hij 't bidden hoort en 't krokodils gewezen
 zijn hert bewegen laat, hij valt en, laas!, meteen
 spilt hij zijn leven af, in duistre nare nachten.

Eerste handeling, vijfde uitkomst

Simson, Delila

[Simson spreekt buiten gehoorsafstand van Delila]

690 S Codrus,⁴⁹ wat port uw tong, veroorzaakt zonder zorgen
 te zeggen dat in zee, hoe wijd en veer men wiert,
 zoveel gediert of vis en grimmelt noch en krielt,
 als er in 't vrouwenhart wel listen zijn verborgen.
 695 De list, de valse list, die in 't verborgen kruipt,
 die achter de gardijn van zoete flatternije
 't momaanzicht van bedrog veinst door verraderije,
 ist mogelijk dat z' in 't hert van mijn vriendinne sluipt?
 Zoud' die mij hertlijk liefst mij zoeken te bedriegen,
 valshertig en geveinsd, gewikkeld en gezwakt?
 700 Zo 'n is er snoder vrouw in d' aardekreits bedakt!
 Zo 'n is er valser prooi, of slimmer hoer int liegen!
 Delida, uit wat reên of oorzaak smeedt uw tong,
 deez' rede? 'Liefste lief, ei, waardste boven vrienden!
 Zegt mij eens al uw kracht, en hoe men u kan binden?
 705 Opdat ik zie degeen die uwe krachten dwong.
 Waarin, waardoor, of hoe zijn d' aldwingende handen,
 de sterkte van uw leên, zo zenuwtaai en grof,
 dat gij eer Herclum lijkt, een Milo-zone,⁵⁰ oft
 een temmer van 't gedrocht, de gesel aller landen?
 710 De zelen, 't staal of strik verbreekt gij als een draad,
 de wapnen zijn voor u te scheuren als pampieren,
 uw arm en wordt niet moe; de Goôn moeten u stieren
 deez' wonderlijke kracht die 't al te boven gaat
 't Blijkt als door uwe hand wel duiz'd hun leven gaven,⁵¹
 715 en dat als gij verhit naar 't koele water dorst,
 zag men door Godes gunst dat 't ezelskaaksbeen borst
 waaruit een klaar fontein uw droge ziel kwam laven.
 Zegt mij, o braven held!, 't is wil, begeert en zin,
 't is wensbekeurde lust uws Delila's om weten
 720 zo 'k anders, lief, uw lief ben waardiglijk te heten,
 waarin leit uwe kracht, ei waar bestaat ze in?'

Maar wat wil deze vraag, ei, wat doet u zo gragen,
 geliefde lichte vrouw, om weten mijne kracht;
 uit wat reên hebt gij dit nieuwsgieriglijk bedacht,
 725 ist door verzochte beed' van bloedvrienden of magen?
 Nu 't is of 't is zo niet, g' en zult 't geheim hiervan
 niet weten, door uw list, of door uw ijvrig smeken
 verrassen uit mijn reên. Mijn mond moet nimmer spreken
 de waarheid van mijn kracht. Hola, hier komt ze an.

[LIED nr. 4]

[Delila zingt]

730 **D** Zal ik nimmer dan verwerven
 voor mijn sterven,
 o mijn waarde!, deze beê:
 waarin dat uw sterke krachten
 zijn te achten?
 735 Zo moet ik van lieverleê

 al mijn zoete wens verbreken
 en vrij spreken:
 laas, een Simson mint mij niet.
 Weerliefd mag mij niet gebeuren,
 740 dies ik treuren
 moet, voor die mijn ziel gebiedt.

 Schijn van liefde doet mij minnen,
 daar zijn zinnen
 noch zijn harte niet en rust,
 745 of hij schoon de Gazareense
 Filisteense
 naar zijn vrije lusten kust.

 Simson, waaromme veinst uw herte doch voor mij,
 waar ik u zo bemin, ik ben maar al te vrij,
 750 ik ben maar al te zot. De vrouwen minnen meerder
 als 't manvolk, dus met schâ, en schand' word ik geleerder.
 'k Hebt alles in 't begin met u gemein gehad,
 maar nu ik 't overleg, 't is wel een schonen wat!
 Gij nadert met uw mond, 't hert gaat gij mij onttrekken,
 755 dewijl g' uw wederhelft dit niet en wilt ontdekken,
 waarin dat uwe kracht voornemelijk bestaat.
S Mijn overschone zon, uw minnelijk gelaat,
 waarmee dat uwe mond mij nooit vergeefs en porden,
 eer onderling om u de zinnen t'samen knorden,
 760 vermag zoveel op mij (hoewel 'k mij ooit bedwong)
 dat ik om uwent wil 't verborgen door mijn tong
 uw heusheid toevertrouw, vrijpostig t' openbaren.
D Door 't weten zal mijn ziel eerst met uw ziele paren.

[LIED nr. 5; geen afbeelding melodie]

- 765 Door 't weten, lief, hiervan,
o ongetrouwde man!,
weet ik dat met ons beien
geen dingen zijn verscheien.
Geen wonder groot of klein
wij weten 't onder een.
- 770 Hierom moogt gij vertrouwen
dijn echteloze vrouwe,
die g' al haar vreugd onttrekt,
als gij iets voor haar dekt.
- S** Delila dat's uw kund', ach zal ik 't dan niet helen!
775 Wanneer mij iemand band met zeven sterke zelen⁵²
van onverdorde bast, gesponnen stijf en strang,
zo word/werd ik zwak, en bleef 't mijn vliedend leven lang. werdt
De liefde die vermocht u, schone, t' openbaren
't verborgen mijnes ziels, en voor u te verklaren
- 780 't begraven diep geheim van d' onbedwongen kracht,
hoe, en door wat middel 'k word een ander g'lijk g'acht,
nooit sterflijk mens vermocht zoveel op mij verwerven
als liefd op mij verkreeg.
- D** 'k Wil eenmaal voor mijn sterven
Amori cedit verzoeken naar mijn lust, tot hoon van 't blinde kind,
Fortitudo 785 *of liefd sterkheid, of dat de sterkheid liefd verwint.*⁵³
- S** Verzoeket als 't u lust, 't verzoeken is geraden.
D 't Verzoeken, 't ga hoe 't wil, en kan voor al niet schaden.
S [terzijde] Bezoekende zo wordt de maagd heur maagdom kwijt,
en ik verlies mijn kracht.
- D** 'k Blijf u *Getrouw altijd*,⁵⁴
790 en of ik al volbrocht 'tgeen mij lust te bezoeken,
nog bleeft gij sterk genoeg.
- S [terzijde]** De uur zou ik vervloeken,
en wensn alle ramp de liefste die 'k verloor,
dat ik mijn grote kracht door hare lust verloor.
- D** Hoe toets ik uwe min, niet zekerst' aan uw woorden.
795 **S** Zo ver niet dat men mij naar lusten ving of moorden.
- D** Vertrouwt gij mij 't verraad, dat ik u leveren zou?
Zo waar, ik waard verdoemd voor d' allerbooste vrouw.
- S** Nee, nimmer niet mijn zon, uw liefde zij onzondig
800 vermoed ik van uw trouw, 'k en maakte u niet kondig
mijn kracht. Maar hierom ist ik scherts met uw verstand:
mijn leên hebt gij genoeg met uwen zoeten band
en onverdord gestrikt, gebonden en gezeeld,, ziet,
ik leef door uwe min, Delila lief, 't en scheelt,, niet
als iets, of niets, 'k en wil of kan mijn sterkt bijna
- 805 verg'lijken bij de kracht eens teedre Delila.
Uw zwakke kracht, daar is mijn sterkte door bestaande.

Ontbindt gij door uw lust, zo gaat het g'lijk men waande
 dengeen die zijne schim zag in een klare vloed,⁵⁵
 wiens schaûwlust al te zot zijn lijf ontzielen doet.
 810 Alzo zult gij uw lust verzoekende bevinden
 bedrogen en ontliefd, ontsterkt die u beminden.
D De schaarse vrekke tijd vergun mij nimmer d' uur,
 dat ik uw min verlies door 't wank'le avontuur.
S Nieuwsplichtigheid doet dik door lust 't geval verkiezen,
 815 **D** Wie lust met reên uit min, hoe kan die min verliezen?

Vertoninge, waar de vorsten Delila de zeven zelen brengen.

Verschoninge

Simson wordt vertoond gebonden, met (doch losse) zelen, de Filistijnen aan wederzijden, loerende oft tijd is, Delila hun wenkende.

D Hij slaapt, kom, kom.
Th Dat denk ik.
So Ja, der hazen slaap.
Re Sus, sus, sus.
Ah Hij roert hem.
[een boer sluipt naderbij]
Ph Weg van hier, groven knaap.
 Voort, boer!
Th Vertrekt.
B Ik docht of je 'm niet alleen dorst,, vaên:
 820 O veugel, veugel! Hoe wil ik ik jou nog een worst,, braên,
 't Waar' me nou wel leed, was ik songer wraak gestorven.⁵⁶
 Heerschop, die schelm het me wel een hiel half stuk lands bedorven,
 toen de vossen 't lopende vuur aan hun zwans,, droegen.
Th Wij zullen met de wraak van d' wreker des lands,, noegen,
 Ha Simson!
B O dikkerd.
So Voort!
Phi Delila zal 't tijd,, zijn?
 825 **D** Simson.
B Ja, trekt je wanten an, daarmee zel je me kwijt,, zijn.
D Simson!
B Doremus, aêrs vang je de negel in jouw klapmus!⁵⁷
D Simson, op, de Filistijnen over u!
S Sus,
 mijn lieve beeld, wie wreekt mij?
D Ach 't zijn d' Filistijnen.
S Waar zijn ze? Ha verraêrs! 'k Verleer hun mij te bijnen:
 830 uw liefd' is schijn van liefd, die gij uw Simson zwoerdt.
[Simson rukt zich los en stormt op de Filistijnen af, die zich uit de voeten maken]
D Uw min is schijn van min, d'wijl gij uw lief beboert
 en tuilt met hare beed', ja droelt met kakkerlakken
 heur vriendelijk verzoek.
S De jichteloze hakken
 uws broers, mijn Delila, wat zijn ze gauw en vlug,

835 men groet mij in den slaap, maar vaak keert men de rug
d' ontwakende Hebrée. Ha hemel, wat 'n loosheid
bedocht ooit vrouwenhert, en wat cruelle boosheid
drijft spijt uit lust tot wraak, op d' onbetemde Jood,
omdat naar reên en recht 'k hun vrienden heb gedood.
840 Verraders, kondt gij niet dan met verraderijen,
en boze nukken steeds, een enig man bestrijen?
Fij schande!, dat gij met mijn kalve ploegen moet⁵⁸
en zoekt door wijvenlist 't verspillen van mijn bloed.
Nee, zeker, alzo lang deez' borst zal reden uiten,
845 denk ik mijn 'shertsgeheim voor gene vrouw t' ontsluiten.
[Simson beent kwaad weg]

[LIED nr. 6, afbeelding melodie (zie ook 926-931)]

[Delila zingt]

D Gaat henen, gaat, gij zult
nog door uw eigen schuld
bedrogen en verraden
mij vinden, die ik ben,
850 *een die uw krachten schen,*⁵⁹
en d' oorzaak uwer kwaden.

Hoe vriendelijk en veel
ik mijnen vijand streef,
en kus hem duizendwerven,
855 'k noem hem mijns herten trouw,
ziels-ziele van deez' vrouw,
en 'k zoek niets dan zijn sterven.

Mijn valse minne kwist,
doch nimmer voor de list
860 heeft wraaklust eens gevonden
dat 's dat ik Simsons kracht
bedwongen en veracht
voor ogen zie gebonden.

O Filistijnse staat!
865 Uw zielgenoot die gaat
uw vijand weer besmeken.
Zijn roem wordt neergerukt,
ist eerstmaal niet gelukt,
wij laten 't zo niet steken.

870 Geen stad bouwt m' op een dag,
geen eik in d' eerste slag
men neder en zag vellen.
Boert hij met mijn verzoek,
ik ben hem veel te kloek
875 door 't minneloze kwellen.

Simson uit

- D** Simson, mijn waarde held, mijn lief, mijn ziel, mijn vreugd,
dit hadd' ik nooit gedacht, dat gij uw liefste meugt
bespotten op haar beed', in boerdelijke boerde.
Ik waande dat g' uw hart steeds op uw tonge voerde,
- 880 ik waande dat uw ziel was met mijn ziel vereend,
maar nu 'k zie 't is gewaand, bedrogen ist gemeend.
De harten onderling vertrouwend' ond'r ons beien,
wantrouwen, nochtans zijn d' lichamen niet verscheien.
- 885 Ik houd u voor mijn vriend, gij houdt mij voor uw lief,
en gij bergt 't g'heim uws kracht gelijk als voor een dief.
Ik smeeuw zinn'lijkheid, liefd woont bij mij recht midden
in 't middelpunt mijns harts, daar z' offert staag met bidden
al heur almachtigheid, aan uw vertrouwde trouw,
hoewel 'k uw trouw en liefd voor enkel veinzing hou.
- 890 **S** Wie veinst in min bemind is waard te zijn bedrogen.
D Recht tegendeel bevind ik, laas voor mijne ogen.
S Hoezo?
D D'wijl ik u min, en gij veinst mij uw min,
als waar ik niet uw lief, maar uwe vijandin,
dewijl g' uw Delila (onkundig uws vermogen)
- 895 Door 't veinzen vindt bespot.
S Waardoor?
D Maar door uw logen.
S Uw weetzuchts kwel die kwelt mijn ziele met gekwel,
Uw weetzucht is m' een last. Mijn vreugd is u een hel.
Gij wilt, en ik wil niet, gij wilt mijn sterkte weten,
en ik vrees dat g' u zelf, en mijn liefd zult vergeten.
- 900 Wat 's dat uw wil zo port te ijvren om deez' lust?
D Wist ik 'tgeen dat gij weet, zo waar' mijn ziel gerust.
S Zijt evenwel gerust, stelt dit g'heel uit uw zinnen.
D Zo kan ik noch en wil u nimmermeer beminnen.
S Ha zoete vijandin! Beheerstervrouw uws heer!
- 905 Aldwingster van mijn kracht! Ziet, Delila 'k begeer
mijn sterkte voor d' al'liefste schone niet te helen:
wanneer mij iemand band (niet met geen zeven zelen)
maar d' onverstrikte kracht mijns leden, lief, die ik
opoffer tot uw dienst, die mosten door 't gestrik
- 910 van strikken zijn gestrikt. Strikken waar nooit bevonden
van is, dat enig vee of dier meed' was gebonden,
noch waar geen dink meed' is bearbeid of geschied.⁶⁰
- D** Dien vondst is beuz'lerij, mijn heer, dat g'loof ik niet.
S Gelooft het hoe gij wilt, gij zult het zo bevinden,
- 915 gij weet mijns herten raad, wilt gij 't u onderwinden,
't bezoeken of gij kondt beroven mijne kracht.
Delila ik ben uw, gij bindt mij door uw macht,
gij bindt mij door uw min, dies heb ik niets te vrezen,
'k en kan niet buiten band van liefdens strikken wezen.

Verschoninge

920 **Knecht** Mijn heer.
S Ist tijd?
Kn Ja, heer.
S Zo gaan wij naar de jacht.
D' honden?
Kn Die zijn binnen.
S Hoeveel is er?
Kn Maar acht:
al 't jagerstuig is reed, 't ros bruist en meent t' ontzinnen,
't was garen in de locht.
S Gaat heen, 'k volg u naar binnen.
Vaart wel mijn schoonste wild, ik zoek wild naar 't wild:
925 maar Soreks edelvrouw den wilden jager stilt.
[Simson vertrekt; Delila zingt]

[LIED nr. 6, afbeelding melodie, 2^e keer (zie ook 846-875)]

D Nu gaat, rijdt, jaagt, en draaft,
uw sterkt die 't al verbraaft,
en niet en is te binnen,
die zal een tere vrouw
930 die veinst te zijn getrouw,
u roven door uw minnen.

Nu langer niet vertoeft, uitstel verliest dik voordeel,
en dralen in een werk, is naar goeddunkens oordeel
een vruchteloze schâ, verzeld met spa berouw.
935 Hilla, Hilla, wel, waar blijft ze? Hoort gij niet?

[Hilla komt op]

H Vrouw,
'k Was binnen bezig.

D Ja, met Leentje wat te speulen!
Weet gij waar Heindrik woont, ginds noorder aan de meulen
bij naast Lammen Geldzak, achter de zwarte vliet?

H Mevrouw, ik ken daar een die Heintje Stortbier hiet.

940 **D** Ja, die is 't denk ik, gaat en zegt hij mij beschikken
straks moet vers en nieuw van d' allerbeste strikken,
die hij weet waar geen dink, noch vee, noch dier mee is
gebonden noch gestrikt. Zijn moeit', hij zijt gewis,
zal ik te dank vergoën. Gaat, ik vertoef uw keren.

[Delila gaat haar huis binnen; Hilla gaat op weg]

945 **H** Ha, wist gij waarden held! Ontzigtlijk vorst en here,
hoe dat mevrouw u haat, hoewel z' u vriendlijk vleit?
Wist gij hoe dat z' uw ziel verstrikte lagen leit,
gij zoudt u voor 't bedrog, argwanende wel wachten.
Geveinsd is haar gekus, geveinsd zijn al haar klachten,
950 haar tranen zijn geveinsd, geveinsd is al haar schijn,
hoe jaagt ze naar uw val, en ijvert naar uw pijn.
Argdubbel is haar hert, gepropt vol boerterijen,
zij lieft u met den mond, maar haar liefkozerijen,

ducht ik, zult gij te laat bevinden hels bedrog.

955 Hier komt ons Heintjen aan.

Boer Heintje Stortbier

Wel, wat nou doch?

Was er nog een rog in zee, die zou m' aan boord komen.⁶¹

Ja hei, 'k acht gien juffers. Liever ein boerin genomen,
die het mooie dikke kluiten, hard vleis, hangden en voeten.

Deuze juffer pimpelmeesies, die zou m' altijd dienen moeten.

960 Nee, ze diene me niet, 'k prijs zo een boerinnetje mit heur klier,
die wil lustig uit een rul hart met de vrijers te bier.

En ze zijn zo onbeschreumd, al wordt er mee wat esnoept,
dat me 'r 's arendaags luid, en lelijk, maar bruiloft om roept.

Nou, deze steedse jufferties die vrijen mee wel sterk,

965 maar die gaan d'r zo invisibel mee te werk.

Ik weet er wel zo veul, dan ik wil niet luid ropen,

'k zou ze, zie daar, wel met een natte vinger belopen.

H Onheusaard, wel hoe dus? Hier is een die u kent.

B Ja, ik denk dat je beter as je vrouw bent.

970 **[terzijde]** Die al was z' een hoer, zo gaat z' er voor ein juffrouw roemen.

Maar bij gut, je meugt een degelijke juffer gien hoer noemen.

H Wat zegt gij?

B Niets Hilletje, dan dat je mooi en schoon bint.

H En dat gij, Heintje, 't schempen wel gewoon zint.

'k Heb een boodschap aan u.

B Zeg an.

H 't Volk mag 't niet horen.

975 **B** Zo komt dan binnen Hil, en bijt 't zafjes in mijn oren.